

14^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ένα άδικο παράπονο

Μύθος του Αισώπου (διασκευή)

Ο μύθος του Αισώπου που θα μελετήσετε παρουσιάζει με χιουμοριστικό τρόπο πώς ένα μεγαλύτερο σε μέγεθος και ανώτερο σε μυϊκή δύναμη ον μπορεί να ηττηθεί από έναν αμελητέο στην όψη και ανίσχυρο φαινομενικά αντίπαλο.

Λέων κατεμέμφετο Προμηθέα πολλάκις, ὅτι μέγαν αὐτὸν ἔπλασεν καὶ καλὸν καὶ τῶν ἄλλων θηρίων δυνατώτερον· «τοιοῦτος δὲ ὤν», ἔφασκε, «τὸν ἀλεκτρούνα φοβοῦμαι». Καὶ ὁ Προμηθεὺς ἔφη: «Τί με μάτην αἰτιᾶ; Τὰ γὰρ ἐμὰ πάντα ἔχεις, ὅσα πλάττειν ἐδυνάμην· ἡ δὲ σου ψυχὴ πρὸς τοῦτο μόνον μαλθακὴ ἐστί». Ἔκλαιεν οὖν ἑαυτὸν ὁ λέων καὶ τῆς δειλίας κατεμέμφετο καὶ τέλος ἀποθανεῖν ἠθέλεν. Οὕτω δὲ γνώμης ἔχων ἐλέφαντι περιτυγχάνει καὶ ὀρῶν διαπαντὸς τὰ ὦτα κινοῦντα, «Τί πάσχεις», ἔφη, καὶ τί ποτε οὐδὲ μικρὸν ἀτρεμεῖ σου τὸ οὖς;» Καὶ ὁ ἐλέφας κατὰ τύχην περιπτάντος αὐτῷ κώνωπος, «Ὅρᾳς», ἔφη, τοῦτο τὸ βραχύ, τὸ βομβοῦν; Ἦν εἰσδύνη μου τῆ τῆς ἀκοῆς ὀδῶ, τέθνηκα». Καὶ ὁ λέων, «Τί οὖν ἔτι ἀποθνήσκεις», ἔφη, «με δεῖ τοσοῦτον ὄντα καὶ ἐλέφαντος εὐτυχέστερον, ὅσον κρείττων κώνωπος ὁ ἀλεκτροῦν;»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Λέων κατεμέμφετο Προμηθέα πολλάκις,
Ένα λιοντάρι κατηγορούσε τον Προμηθέα πολλές φορές,

ὅτι ἔπλασεν αὐτὸν μέγαν καὶ καλὸν καὶ δυνατώτερον τῶν ἄλλων θηρίων·
επειδὴ ἔπλασε αὐτὸν μεγαλόσωμο καὶ ὀμορφο καὶ δυνατότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα·

«ὦν δὲ τοιοῦτος», ἔφασκε, «φοβοῦμαι τὸν ἀλεκτρυόνα».
«αν καὶ εἶμαι ὁμῶς τέτοιος», ἔλεγε, «φοβάμαι τὸν πετεινό».

Καὶ ὁ Προμηθεὺς ἔφη: «Τί με αἰτιᾶ μάτην;
Καὶ ὁ Προμηθεὺς εἶπε: «Γιατί με κατηγορεῖς ἀδίκως;

Ἔχεις γὰρ πάντα τὰ ἐμὰ, ὅσα ἐδυνάμην πλάττειν·
Γιατί ἔχεις ὅλα τὰ δικά μου, ὅσα μπορούσα νὰ δημιουργήσω·

ἢ δὲ ψυχὴ σου ἐστὶ μαλθακὴ πρὸς τοῦτο μόνον».
ὁμῶς ἡ ψυχὴ σου δειλιάζει σὲ αὐτὸ μόνον».

Ὁ οὖν λέων ἔκλαιεν ἑαυτὸν καὶ κατεμέμφετο τῆς δειλίας
Τὸ λιοντάρι, λοιπὸν, ἔκλαιγε τὸν εαυτὸ του καὶ κατηγοροῦσε γιὰ τὴ δειλία του

καὶ τέλος ἤθελεν ἀποθανεῖν.
καὶ στο τέλος ἤθελε νὰ πεθάνει.

δὲ γνώμης ἔχων οὕτω περιτυγχάνει ἐλέφαντι,
Καὶ ἐνὼ σκεφτόταν ἐτὶ συναντᾷ ἕνα ἐλέφαντα,

καὶ ὀρών (τοῦτον) κινουῖντα τὰ ὦτα διαπαντός, ἔφη, «Τί πάσχεις»,
καὶ βλέποντας τὸν νὰ κουνᾷ τὰ αὐτιά του συνεχῶς, εἶπε, «Τί παθαίνεις»

καὶ τί ποτε τὸ οὖς σου ἀτρεμεῖ οὐδὲ μικρόν;»
καὶ γιὰ τὸ τέλος πάντων τὸ αὐτί σου δε μὲνει ἀκίνητο οὔτε γιὰ λίγο;».

Καὶ ὁ ἐλέφας περιπτάντος αὐτῷ κώνωπος κατὰ τύχην,
Καὶ ὁ ἐλέφαντας καθὼς πέταξε γύρω του ἕνα κουνούπι τυχαία:

«Ὁρᾶς», ἔφη, τοῦτο τὸ βραχύ, τὸ βομβοῦν;
«Βλέπεις», εἶπε, αὐτὸ τὸ μικρὸ (ἔντομο) που βουίζει;

Ἦν εἰσδύνη τῇ ὁδῷ τῆς ἀκοῆς μου, τέθνηκα».
Ἄν μπεῖ στο αὐτί μου, ἔχω πεθάνει».

Καὶ ὁ λέων, ἔφη,
Καὶ τὸ λιοντάρι, εἶπε:

«Τί οὖν δεῖ ἀποθνήσκειν με ἔτι
«Γιατί, λοιπὸν, πρέπει νὰ πεθάνω ἐγώ πια

ὄντα τοσοῦτον καὶ εὐτυχέστερον ἐλέφαντος,
αφοῦ εἶμαι τόσο μεγάλος καὶ πιο τυχερός ἀπὸ τὸν ἐλέφαντα,

ὅσον κρείττων (ἐστὶ) ὁ ἀλεκτρυὼν κώνωπος;»
ὅσο δυνατότερος εἶναι ὁ πετεινός ἀπὸ τὸ κουνούπι;»

Ερμηνευτικά Σχόλια

«**Προμηθεύς**»: Τιτάνας ή γιος Τιτάνα, ευεργέτης και, κατά άλλη εκδοχή, δημιουργός του ανθρώπινου γένους. Όταν οι θεοί έπλασαν τα ζώα και τον άνθρωπο, ανέθεσαν στον Προμηθέα και τον Επιμηθέα να τα εξοπλίσουν με τα κατάλληλα εφόδια. Ο Επιμηθεύς επέδειξε απερισκεψία κατά τη διαδικασία αυτή και, όταν αργότερα ήρθε ο Προμηθεύς να επιθεωρήσει το έργο του, βρήκε τον άνθρωπο γυμνό και ανυπεράσπιστο. Τότε αναγκάστηκε να κλέψει από την Αθηνά και τον Ήφαιστο τη φωτιά και τις σχετικές με αυτήν τεχνικές γνώσεις και προίκισε με αυτές τον άνθρωπο, σώζοντάς τον έτσι από τον αφανισμό (βλ. Πλάτων, *Πρωταγόρας* 320d-322a). Ο μύθος του Αισώπου που διαβάσατε ακολουθεί την άλλη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία ο Προμηθεύς υπήρξε ο δημιουργός του ανθρώπινου γένους και των ζώων. έπλασε τον άνθρωπο από πηλό και φωτιά με τη βοήθεια της Αθηνάς και γέννησε με την Πανδώρα τον Δευκαλίωνα, τον γενάρχη των ανθρώπων.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Για ποιον λόγο κατηγορούσε τον Προμηθέα το λιοντάρι και πώς απάντησε εκείνος;
2. Γιατί ο ελέφαντας φοβόταν το κουνούπι;
3. Ποιο είναι το ηθικό δίδαγμα που εκπέμπει ο μύθος του Αισώπου

arxaia-latinika.gr

Γ.ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Γ' ΚΛΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

A) Ακατάληκτα διπλόθεμα οδοντικόληκτα σε -ων (γεν. -οντος)

	ΕΝΙΚΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	
Ονομαστική	ὁ	γέρων	οἱ	γέροντες
Γενική	τοῦ	γέροντος	τῶν	γερόντων
Δοτική	τῷ	γέροντι	τοῖς	γέρουσι
Αιτιατική	τόν	γέροντα	τούς	γέροντας
Κλητική	ῶ	γέρον	ῶ	γέροντες

Παρατηρήσεις:

- Η κλητική ενικού σχηματίζεται με -ο-.
- Σύμφωνα με αυτό το ουσιαστικό κλίνεται και το αρσενικό γένος της μετοχής του ενεστώτα (λύων-λύουσα-λύον) και του μέλλοντα ενεργητικής φωνής (λύσων-λύσουσα-λύσον).

arxaia-latinika.gr

B) Καταληκτικά μονόθεμα οδοντικόληκτα σε -ας (γεν. -άντος)

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	ὁ	γίγας	ὁ	ἀνδριάς
Γενική	τοῦ	γίγαντος	τοῦ	ἀνδριάντος
Δοτική	τῷ	γίγαντι	τῷ	ἀνδριάντι
Αιτιατική	τόν	γίγαντα	τόν	ἀνδριάντα
Κλητική	ῶ	γίγαν	ῶ	ἀνδριάς
	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	οἱ	γίγαντες	οἱ	ἀνδριάντες
Γενική	τῶν	γιγάντων	τῶν	ἀνδριάντων
Δοτική	τοῖς	γίγασι	τοῖς	ἀνδριάσι
Αιτιατική	τούς	γίγαντας	τούς	ἀνδριάντας
Κλητική	ῶ	γίγαντες	ῶ	ἀνδριάντες

Παρατηρήσεις:

- Σύμφωνα με το ουσιαστικό **γίγας** κλίνεται το αρσενικό γένος της μετοχής **αορίστου** ενεργητικής φωνής (**λύσας-λύσασα-λύσαν**). Όμως η μετοχή σχηματίζει την κλητική ενικού όμοια με την ονομαστική.

2. ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΑ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Στη μέση φωνή το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα και του μέλλοντα λήγουν σε **-μαι**. Ο μέλλοντας έχει τις ίδιες καταλήξεις με τον ενεστώτα με την προσθήκη του χρονικού χαρακτήρα **-σ-**.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
λύ-ομαι	λύ-σ-ομαι
λύ-η (ή -ει)	λύ-σ-η (ή -ει)
λύ-εται	λύ-σ-εται
λυ-όμεθα	λυ-σ-όμεθα
λύ-εσθε	λύ-σ-εσθε
λύ-ονται	λύ-σ-ονται

3. ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΛΟΝΤΑ ΡΗΜΑΤΟΣ ΕΙΜΙ

ἔσομαι
ἔση (-ει)
ἔσται
ἐσόμεθα
ἔσεσθε
ἔσονται

